

1. Samenvatting voorstel

Op 7 maart 2024 is het Algemeen Bestuur VRHM geïnformeerd over de (landelijke) ontwikkelingen rondom PTSS. In deze informatienotitie delen wij de laatste ontwikkelingen met het Algemeen Bestuur VRHM.

2. Algemeen

Onderwerp:	Ontwikkelingen PTSS	Opgesteld door:	VRHM POC/Brandweerzorg
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	5 december 2024
Agendapunt:	18.	Bijlage(n):	
Portefeuille:	C. Visser (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	N.v.t.	Datum:	N.v.t.

3. Toelichting

Op dit moment is er landelijk een behoorlijke impuls op het dossier PTSS; zowel op preventie en nazorg, als rechtspositionele kwesties en aansprakelijkheid. Het is de wens van VRHM om aan te sluiten bij deze landelijke initiatieven.

Gezien het grote belang van dit dossier en de maatschappelijke aandacht die dit onderwerp heeft (denk aan de eerdere uitzending van Zembla), informeren wij middels deze informatienotitie het Algemeen Bestuur VRHM over de laatste ontwikkelingen rondom het onderwerp PTSS.

Voor de inrichting van het opvang- en nazorgproces hanteren de veiligheidsregio's de 'Richtlijn Psychosociale Ondersteuning Geüniformeerd'. Deze richtlijn is opgesteld in samenwerking met de verschillende hulpdiensten en wordt momenteel herzien tot de 'Richtlijn Hoog Risico Beroepen'. De herziening draagt eraan bij dat in de organisatie van opvang en nazorg van de verschillende hulpdiensten nog meer eenheid komt. De oplevering van deze richtlijn wordt eind 2024 verwacht. De Richtlijn Psychosociale ondersteuning is voor de veiligheidsregio's vertaald naar de Toolbox Psychosociale Ondersteuning.

De focus van deze informatienotitie ligt op op 1) de Toolbox Psychosociale Ondersteuning en 2) de landelijke (concept)regeling voor PTSS. De toolbox richt zich op de preventieve kant van goed werkgeverschap bij PTSS. De regeling voorziet in de erkenning van PTSS als beroepsziekte en in het toekennen van aanspraken.

Toolbox Psychosociale Ondersteuning

In april 2024 is de (door ARQ gemaakte) "Toolbox Psychosociale Ondersteuning voor Veiligheidsregio's" gepubliceerd door het NIPV. In deze toolbox zijn visie, basisprincipes, aanbevelingen en mogelijke preventieve en curatieve acties beschreven om invulling te geven aan psychosociale ondersteuning voor (crisis)medewerkers van veiligheidsregio's. De toolbox biedt HR-professionals en leidinggevendenden in veiligheidsregio's kennis en praktische handvatten om adequate psychosociale ondersteuning te bieden aan (crisis)medewerkers. Dit helpt om klachten en uitval op zowel korte als lange termijn te voorkomen of te beperken. De inhoud is zo opgesteld dat elke

veiligheidsregio die op haar eigen manier kan toepassen, rekening houdend met de regionale context en specifieke behoeften.

Binnen de VRHM zijn we erg actief in als het gaat om preventie. VRHM heeft de Toolbox Psychosociale Ondersteuning dan ook met veel belangstelling ontvangen. Het onderwerp heeft binnen VRHM de hoogste prioriteit. De Toolbox Psychosociale ondersteuning kan helpen de huidige organisatie rondom dit onderwerp nog beter te maken. Er wordt gewerkt aan een document dat aangeeft op welke vlakken we mogelijkheden zien voor implementatie van nieuwe initiatieven, óf waar we al behoorlijk aan de weg timmeren met bestaande initiatieven. We spreken daarbij over een GAP-analyse, omdat we het gat (de GAP) analyseren tussen de huidige situatie met de bestaande structuren, en de gewenste situatie met nog te implementeren nieuwe initiatieven. De focus ligt daarbij op impactvolle incidenten en PTSS.

De GAP-analyse laat tot nu toe zien dat VRHM vooral aan de zorg- en nazorgzijde goede structuren heeft staan. De toolbox kan ons helpen om de preventieve en signalerende kant te versterken. De GAP-analyse wordt momenteel uitgewerkt en zal binnenkort met het directieteam worden gedeeld. Onderdeel van de GAP-analyse is een voorstel voor implementatie van nieuwe initiatieven.

Landelijke regeling PTSS

De afgelopen tijd is een uitvoerig traject doorlopen om te komen tot een “(concept)Regeling erkenning en aanspraken bij PTSS als beroepsziekte”. De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) heeft op 18 oktober 2024 ingestemd met deze “Regeling erkenning en aanspraken bij PTSS als beroepsziekte”. De regeling is opgesteld in een tijdelijke landelijke werkgroep. Op 3 oktober 2024 is de regeling besproken in de vakraad Bedrijfsvoering, waar de eigenaarschap en uitvoeringsverantwoordelijkheid ligt van de regeling. Hier is uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de financiële en bestuurlijke impact, wat in het verdere implementatietraject een groot onderdeel moet gaan krijgen.

De regeling zal de komende tijd inhoudelijk worden besproken met de vakbonden. Afhankelijk van de uitkomsten van die besprekingen, kan de regeling in december wel/niet worden aangeboden aan het Veiligheidsberaad. Na een principeakkoord van het Veiligheidsberaad zal de regeling nog moeten worden beoordeeld door de Algemene Besturen van de individuele veiligheidsregio's.

Inhoud van de (concept)regeling

Uitgangspunten Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte

- De aanspraken bij PTSS voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers zijn gelijk.
- In de regeling komt te staan dat PTSS onder voorwaarden als beroepsziekte wordt aangemerkt (in de zin van artikel 7:1 sub d CAR(-UWO) Veiligheidsregio's). Daarmee wordt PTSS landelijk als beroepsziekte erkend.
- De regeling bepaalt alleen de rechtspositionele aanspraken en regelt niet de aansprakelijkheid. Vergoedingen in het kader van aansprakelijkheid kunnen in een later stadium eventueel worden toegevoegd aan de regeling.
- De aanspraak moet betrekking hebben op een periode van maximaal vijf jaar voor de aanvraag.
- Er komt een hardheidsclausule, waardoor afwijken van de regeling (ten gunste van de medewerker) mogelijk is. Landelijk wordt echter opgeroepen om dit zo min mogelijk te doen.

Voorwaarden erkenning PTSS als beroepsziekte

- Er moet een PTSS-diagnose zijn van een erkend diagnostisch instituut.
- Er moet een overwegend verband (meer dan 50%) zijn tussen de PTSS en het werk.
- Buitensporigheidseis (volgens laatste jurisprudentie; PTSS mag niet zijn veroorzaakt door een bijzondere gevoeligheid van de medewerker)
- De medewerker moet arbeidsongeschikt zijn.

Aanspraken

De aanspraken zijn zoveel mogelijk gelijk getrokken met de Landelijke regeling aanspraken na dienstongevallen (LRD). De aanspraken volgen uit de CAR(-UWO) Veiligheidsregio's.

- Voor beroepsmedewerkers zijn dat: aanvulling loon, vergoeding medische kosten en aanvulling WIA.
- Voor vrijwilligers zijn dat: compensatie inkomensverlies, vergoeding medische kosten en aanvulling WIA.
- Voor hoofdwerkgevers zijn dat: vergoeding (bruto) loonkosten en vergoeding kosten re-integratie.
- Daarnaast: vergoeding overige kosten.

Proces

- De aanvraag om een besluit te nemen dat sprake is van PTSS als beroepsziekte komt in eerste instantie binnen bij de individuele veiligheidsregio. Er wordt een landelijke Adviescommissie ingesteld om de aanvragen vervolgens te behandelen. Deze Adviescommissie geeft een advies aan de veiligheidsregio op basis van de voorwaarden voor erkenning (zie verderop). De veiligheidsregio neemt vervolgens het besluit PTSS aan te merken als beroepsziekte.

Financiële impact landelijke regeling PTSS bij VRHM

Een belangrijk punt bij zowel de implementatie van de toolbox als het komen tot een (landelijke) regeling PTSS is de financiële impact voor de individuele veiligheidsregio's. Uit een landelijke inventarisatie volgt dat de te verwachten kosten zullen bestaan uit: preventiekosten (NB: vanuit het landelijk project levert een eerste verkenning naar de formatieve impact een inschatting van gemiddeld 2 fte per veiligheidsregio op); uitvoeringskosten en schadelast. Ook voor VRHM zal dit een grote impact gaan hebben. Momenteel bereiden we ons intern voor en plannen we een eerste verkenning rondom financiën. Landelijk zal dit ook een onderdeel zijn van het verdere implementatietraject.

4. Implementatie en communicatie

In december 2024 zullen alle medewerkers en de OR van VRHM worden geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen.

Landelijk zal er een project worden opgestart om de verdere implementatie te begeleiden. Begeleiding strekt zich tot 1) implementatie op landelijk overkoepelend niveau, 2) verdere impactanalyse op financieel gebied 3) als ook lokale begeleiding.